

НЕДЕЉА ИМУНИЗАЦИЈЕ У ЕВРОПСКОМ РЕГИОНУ СЗО

(од 24 – 30. 04.2016.године)

„Повећајмо обухват имунизацијом“

Од 24-30. априла 2016. године обележава се Недеља имунизације. По Календару јавног здравља то је годишњи догађај, по реду једанаеста недеља у Европском региону, која се обележава истовремено у свим регионима СЗО. Ове године слоган обележавања овог догађаја је **„Повећајмо обухват имунизацијом“**, чији је општи циљ да се што више деце обухвати вакцинацијом (преко 95%) и

тако спрече болести, компликације и смртни исходи сваког детета, са посебним акцентом на децу из тешко доступних вулнерабилних и маргинализованих група. Ова иницијатива кординирана је у октобру 2005. године од стране Регионалне канцеларије СЗО за Европу а у чије се обележавање укључила и Србија од почетка.

Шта је то имунизација и зашто је важна?

Имунизација представља један од најуспешнијих јавно здравствених иницијатива. Имунизацијом (вакцинацијом) се превентирају болести , компликације и смртни исходи од вакцинама превентабилних болести укључујући рак грлића материце, дифтерију, хепатитис Б, морбиле , заушке, велики кашаљ, запаљење плућа, дечију парализу , проливе изазване ротавирусом, рубелу и тетанус. Вакцинацијом су искорењене многе заразне болести - велике богиње и дечија парализа. Колико је

вакцинација важна ,говоре подаци који потврђују да се сваке године региструје 2-3 милиона смртних исхода деце испод 5 година живота од дифтерије, тетануса, великог кашља и малих богиња која нису вакцинисана.**Имунизација није само појединачна брига него је то колективна одговорност.**Процењује се да сваке године остане невакцинисано 18,7 милиона деце у свету, основним вакцинама према проширеном програму имунизације.

Епидемиолошки подаци

Према подацима СЗО, укупан број пријављених случајева дечије парализе на глобалном нивоу у 2015. години износио је 74 у односу на 350.000 из 1988. године (редукција 99%).Ово је до сад најмањи број регистрованих случајева дечије парализе и сви су изазвани дивљим вирусом полиомијелитиса тип 1.

Што се тиче регистравања полиомијелитиса у Европском региону СЗО (Турска 1998), прошло је 17 година од последњег случаја парализе изазваног дивљим полиовирусом. Све земље региона у јуну 2002. године стекле су статус земаља без полиомијелитиса.

Пакистан и Авганистан су земље где се полиомијелитис ендемски одржава, и у њима су пријављени сви случајеви у односу на 125 земаља 1988. године, када је започет процес искорењавања ове болести.У Нигерији се бележе последњи случајеви дечије парализе изазвани полио вирусом тип 3 (2012. године).Тип 2 вируса дечије парализе се не региструје од 1999. године у свету.Око 1,5 милиона смртних исхода деце узраста до 5 година спречено је захваљујући примени вакцине против дечије парализе.Најважније је да ниједно дете на свету не доживи тешке последице болести-доживотну парализу.

Вакцина против малих богиња је у примени скоро 50 година, пре увођења ове вакцине годишње је умирало како процењују око 2,6 милиона особа сваке године.Применом вакцине као најисплативије јавно здравствене мере спречено је 17,1 милиона смртних исхода.У 2014. години је регистровано 114.900 смртних исхода морбила, око 314 сваког дана, односно 13 сваког сата.

Преко 22 000 случајева морбила је регистровано у Европи током 2015. године у епидемијама (Киргистан, БиХ, Руска Федерација, Грузија, Италија, Немачка, Казахстан). У 30 земаља Европске уније, пријављене су 3493 случајева, од којих 58% чине случајеви регистровани у Италији и Немачкој. Око 64% случајева је лабораторијски потврђено, а 89% случајева је имало податке о вакциналном статусу од којих је 75% невакцинисано.Четвртина случајева је у узрасној групи испод 5 година , а у узрасту преко 30 година , 21%.Регистрован је један смртни исход и 6 случајева са акутним енцефалитисом.

У Републици Србији последња већа епидемија морбила (малих богиња), регистрована је 1997. године, на територији Косова и Метохија са 3948 оболелих (42,9/100.000) и 7 смртних исхода (последњи регистровани смртни исход од морбила у Републици Србији). У Војводини је регистрована епидемија морбила (2007.год.- 2.68/100.000). Након ове епидемије, због пада обухвата и нагомилавања осетљиве популације, регистроване су нове епидемије 2010/2011(стопа инциденције 4,93/100.000), као и 2014/2015године (стопа инциденције 5,35/100.000).

Ови епидемиолошки подаци нам указују да је неопходно радити на основним стратегијама према плану активности елиминације морбила: достизању и одржавању обухвата преко 95% у свим административним јединицама, достизању и одржавању индикатора квалитета у активном надзору и спровођењу допунске имунизације навакцинисаних и непотпуно вакцинисаних лица, како би се достигао циљ елиминације морбила у најмање пет региона СЗО до краја 2020. године. Неке заразне болести се сматрају делом прошлости у Европи, али нетреба заборавити да близу милион особа у Европском региону СЗО није вакцинисано основним вакцинама и болести које се могу превенирати вакцинацијом континуирано изазивају оболевања, компликације/ секвеле и чак смртни исход. Заразне болести не познају границе, епидемије се шире из земље у земљу.

Имунизација мора бити приоритет због 7 кључних разлога:

- 1. Имунизација спасава живот**
- 2. Имунизација је основно право, али није доступна свима**
- 3. Епидемије представљају озбиљне претње**
- 4. Заразне болести могу да изазову смртни исход**
- 5. Заразне болести се могу контролисати и одстранити**
- 6. Имунизација је исплатива јавно здравствена мера**
- 7. Деци у здравственим системима треба обезбедити безбедну, ефективну, доступну и ефикасну вакцину.**

Учините све да Ви и чланови Ваше породице будете правовремено и потпуно вакцинисани!

Европска
недеља
имунизације

Превенција Заштита Имунизација

Заштитимо вакцином свако дете!

Календар обавезне имунизације у Републици Србији

Узраст	Врста вакцине	Надлежна установа
На рођењу	BCG – против туберкулозе Хепатитис Б – против заразне жутице Б +ХБИГ*	Породилиште
2. месец (након навршених месец дана)	Хепатитис Б – против заразне жутице Б	Дом здравља
3. месец (са навршена два месеца)	Комбинована петовалентна вакцина: ИПВ – против дечје парализе ДТаП – против дифтерије, тетануса и великог кашља Хиб – против обољења која изазива хемофилус инфлуенце тип б	Дом здравља
Са навршених 3,5 месеци	Комбинована петовалентна вакцина: ИПВ – против дечје парализе ДТаП – против дифтерије, тетануса и великог кашља Хиб – против обољења која изазива хемофилус инфлуенце тип б	Дом здравља
5. месец (до навршеног 6. месеца)	Комбинована петовалентна вакцина: ИПВ – против дечје парализе ДтаП – против дифтерије, тетануса и великог кашља Хиб – против обољења која изазива хемофилус инфлуенце тип б ХБ – против хепатитиса Б	Дом здравља
2. година (са навршених 12 до навршених 15 месеци)	ММР – против малих богиња, заушки и рубеле	Дом здравља
2. година (са навршених 17 до навршена 24 месеца)	Прва ревакцинација Комбинована петовалентна вакцина: ИПВ – против дечје парализе ДТаП – против дифтерије, тетануса и великог кашља Хиб – против обољења која изазива хемофилус инфлуенце тип б	Дом здравља
7. година (пре уписа у први разред ОШ)	Друга ревакцинација ДТ – против дифтерије и тетануса ОПВ – против дечје парализе ММР – против малих богиња, заушки и рубеле	Дом здравља
12. година (шести разред ОШ)	Хепатитис Б – против заразне жутице Б Вакцинација школске деце са 3 дозе вакцине, која до тада нису вакцинисана	Дом здравља
14. година (осми разред ОШ)	Трећа ревакцинација ДТ – против дифтерије и тетануса ОПВ – против дечје парализе	Дом здравља

*имуноглобулин против хепатитиса Б (ХБИГ) примају новорођенчад ХБсАг+ мајки, њима се дају четири дозе вакцине по шеми 0, 1, 2, 12 месеци.

За снажан здравствени систем један од кључних елемената је добро функционисање имунизационог система, а обухват имунизацијом је један од индикатора доступности примарне здравствене заштите. Претње епидемија малих богиња и ипортовање дивљег вируса дечије парализе представљају заједнички проблем за земље Европског региона СЗО, зато је неопходно интензивирати све активности предвиђене плановима активности на одржавању статуса земље без полиомијелитиса и елиминације малих богиња у Републици Србији.

Достизање и одржавање колективног имунитета популације против заразних болести вакцинацијом је суштина заједничких напора у свим земљама света.

Извор:

Васиљевић Драгана

ИЗЈЗ- Батут

специјалиста струковна меди. сестра јавног здравља

ГЗЈЗ-Сремска Митровица